

โครงการทำการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

เนื่องจากประชาชนในตำบลเจริญศิลป์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีฐานะยากจน ขาดความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับโภชนาการ ส่งผลกระทบต่อบุตรหลานในครอบครัว เด็กบางกลุ่มอยู่ในภาวะทุพโภชนาการ มีผลต่อเนื่องถึงเรื่องภาวะสติปัญญา ร่างกายเจริญเติบโตช้ากว่าปกติ

โรงเรียนประถมศึกษาทุกแห่งในตำบลมีการจัดโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน แต่มีงบประมาณไม่เพียงพอทำให้ไม่เอื้ออำนวยให้โรงเรียนจัดเตรียมอาหารกลางวันครบตามหลักโภชนาการ ขาดความหลากหลายของรายการอาหาร หรือมักจะจัดอาหารกลางวันที่ไม่ใกล้เคียงกับประเภทอาหารที่เด็กได้รับประทานมาที่บ้านแล้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์ตระหนักว่า อาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียนจะเป็นช่องทางที่สามารถเสริมภาวะโภชนาการในโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ จึงหาแนวทางที่จะประสานงานความร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่ดำเนินการต่อไป

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เจริญศิลป์

จังหวัด: สกลนคร

ประชากร: 6,124 คน

พื้นที่: 66 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2546 อบต.เจริญศิลป์สนับสนุนงบประมาณจัดตั้งโครงการ "การเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน" ขึ้น เพื่อให้เด็กนักเรียนที่มีฐานะยากจนในโรงเรียนในตำบลมีอาหารกลางวันหลากหลาย ถูกสุขลักษณะและมีคุณค่าทางโภชนาการ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้เด็กนักเรียนได้ทำการเกษตรเพื่อที่จะเป็นอาชีพต่อไปในอนาคต

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. อบต. จัดสรรงบประมาณด้านการศึกษากว่า 90,000 บาท ให้แก่โรงเรียน จำนวน 6 แห่ง งบละ 15,000 บาท เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการเกษตรในโรงเรียน ได้แก่
 - การเลี้ยงเป็ด/ไก่ จำนวน 2 เล้า/โรงเรียน
 - การปลูกผักสวนครัว จำนวน 6-7 แปลง/โรงเรียน
 - การปลูกข้าว
2. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างเล้าเป็ด/ไก่ รวมทั้งพันธุ์เป็ด/ไก่ พันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์ผัก
3. อบต. จัดสรรให้เด็กนักเรียนทุกคนในโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง ได้รับประทานอาหารกลางวันที่ดี สะอาด ถูกหลักอนามัยและมีคุณค่าทางโภชนาการ

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

อบต.เจริญศิลป์สนับสนุนงบประมาณจำนวน 90,000 บาท เพื่อเป็นเงินทุนในการดำเนินงานโครงการทำการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันให้แก่โรงเรียน 6 แห่งๆ ละ 15,000 บาท ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีค่าใช้จ่ายหลักๆ ในด้านค่าแรงงาน ค่าแปลงผัก ค่าพันธุ์เปิด/ไถ่ พันธุ์ผักและพันธุ์ข้าว รวมไปถึงวัสดุอื่นๆ

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เล้าเปิด/ ไถ่
2. แปลงผัก
3. พันธุ์ข้าว
4. พันธุ์เปิด/ไถ่

บุคลากร

1. ครูแต่ละโรงเรียนเป็นหัวหน้ากลุ่มการทำแปลงพืช เลี้ยงสัตว์และปลูกข้าวจำนวน 1 คน/ 1 งานเกษตร
2. ปลัด อบต. และคณะบริหาร อบต. เป็นคณะทำงานจำนวน 5 คน
3. คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 6 แห่งในตำบล สนับสนุนอุปกรณ์/เครื่องมือทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ปุ๋ยชีวภาพ
4. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ จำนวน 1 คน ดูแลและช่วยเหลือสนับสนุนด้านพันธุ์ผักและพันธุ์สัตว์ส่วนหนึ่ง

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ม ก ร า ค ม 2546	คณะผู้บริหาร อบต. ประชุมร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้านเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดทำโครงการทำการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน	ปลัด อบต./คณะผู้บริหาร อบต.
ก ย ม ภา พ ัน ธ์ 2546	อบต. เชิญตัวแทนผู้บริหารของโรงเรียนทุกแห่งในตำบลเข้าร่วมประชุม เพื่อพิจารณาเห็นชอบต่อโครงการ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการทำงานซึ่งมาจากปลัด อบต. และคณะผู้บริหาร อบต. จำนวน 5 คน	อาจารย์ใหญ่ของแต่ละโรงเรียน/ คณะผู้บริหาร อบต.
ก ย ม ภา พ ัน ธ์ 2546	เขียนโครงการและแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อเสนอของงบประมาณสนับสนุนจาก อบต. ซึ่ง อบต.จัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียน 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 15,000 บาท รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 90,000 บาท	ปลัด อบต.
มีนาคม 2546	อบต. กำหนดให้แต่ละโรงเรียนจัดทำแผนงานและแผนการใช้จ่ายเงิน นำเสนอต่อ อบต. เพื่อให้คณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง และสมาชิกสภา อบต. เป็นผู้พิจารณาติดตามและประเมินผลต่อไป	อบต.
มีนาคม 2546	จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการสร้างเล้าเปิด/ไถ่ รวมทั้งพันธุ์เปิด/ไถ่ พันธุ์ข้าวและเมล็ดพันธุ์ผัก	คณะทำงาน/ ครู
เม ษ า ย ัน 2546	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองของเด็กนักเรียนให้ช่วยสร้างบ่อเลี้ยงปลา	โรงเรียน

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	- สร้างเล้าเปิด/ไก่ จำนวน 2 เล้า/โรงเรียน - แปลงผัก จำนวน 6-7 แปลง/โรงเรียน - เตรียมพื้นที่ปลูกข้าว	ครู/ผู้ปกครองนักเรียน
พฤษภาคม - มิถุนายน 2546	- ปลูกพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล เช่น ผักบุ้งจีน คะน้า โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพในการเพาะปลูก - เลี้ยงเปิด/ไก่ - ปลูกข้าว	ครู/ผู้ปกครองนักเรียน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

โรงเรียน 6 แห่งในตำบล

เป็นผู้ดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ผู้ปกครองนักเรียน

สนับสนุนด้านอุปกรณ์/เครื่องมือทางการเกษตร และเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกผักสวนครัว

สำนักงานเกษตรอำเภอ
เจริญศิลป์

ช่วยเหลือสนับสนุนด้านพันธุ์ผักและพันธุ์สัตว์ส่วนหนึ่ง

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. นักเรียนแต่ละโรงเรียนในตำบลส่วนใหญ่มีฐานะยากจนไม่ได้รับการจัดสรรอาหารกลางวัน และนักเรียนบางส่วนที่ได้รับการจัดสรรอาหารกลางวันเป็นอาหารที่ค่อนข้างซ้ำกัน ทำให้เด็กนักเรียนเบื่ออาหาร รับประทานอาหารได้น้อยและได้รับสารอาหารไม่ครบตามหลักโภชนาการ
2. เด็กนักเรียนไม่มีความรู้ความสามารถในการทำการเกษตร ใดๆ ที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

หลังการดำเนินการ

1. นักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่หลากหลายขึ้น ถูกหลักอนามัยและมีคุณค่าทางโภชนาการเป็นประจำทุกวัน
2. นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น มีการทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความสามัคคีและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. งบประมาณสนับสนุนต่อโรงเรียนมีจำนวนไม่มาก ยังไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	1. การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ใช้วิธีขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่ง
2. นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความรู้ทางการเกษตร มีเพียงส่วนน้อยที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากผู้ปกครอง	2. พยายามแนะนำให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านนี้เป็นผู้ถ่ายทอด และครูเป็นผู้ถ่ายทอดอีกทางหนึ่ง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ผู้บริหารของ อบต. และสมาชิกสภา อบต. เห็นความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพของเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง
2. ผู้บริหารท้องถิ่น ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการอย่างแข็งขัน
3. การประสานงานร่วมมือกันอย่างดีระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นชุมชน และโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

การดำเนินงานในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันจะมีความยั่งยืนต่อไป เพราะทาง อบต. ได้นำโครงการบรรจุเข้าไว้ในแผนพัฒนาตำบล เพื่อที่จะให้มีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป และในอนาคตมีแผนงานที่จะส่งเสริมให้ผลผลิตทางการเกษตรของนักเรียนเพิ่มมากขึ้นมากกว่าเพียงการใช้ประกอบอาหารเท่านั้น เพื่อให้สามารถนำออกจำหน่ายเป็นรายได้เสริมแก่เด็กนักเรียนอีกทางหนึ่ง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายธงชัย สิมี่
ตำแหน่ง : ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์
ที่อยู่ : 149 หมู่ 13 ตำบลเจริญศิลป์ อำเภोजेริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : (042) 709-225

ชื่อ-นามสกุล : นายบุญถม แสงโพธิ์
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์
ที่อยู่ : 149 หมู่ 13 ตำบลเจริญศิลป์ อำเภोजेริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : (042) 709-225

ชื่อ-นามสกุล : นายสมยศ อัครราช
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญศิลป์
ที่อยู่ : 149 หมู่ 13 ตำบลเจริญศิลป์ อำเภोजेริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : (042) 709-225

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์กรบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	149 หมู่ 13 ตำบลเจริญศิลป์ อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร 47290
ขนาดพื้นที่	66 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	4,124,371.81 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 5.11% งบกลาง 8.06% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 5.57% ค่าจ้างชั่วคราว 30.16% ค่าตอบแทน 18.22% ค่าใช้สอยและวัสดุ 1.34% ค่าสาธารณูปโภค 8.60% ค่าอุดหนุน 1.09% รายจ่ายอื่น 21.83% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	6,239,258.43 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 1.27% จัดเก็บเองหมวดภาษีอากร 42.11% รัฐจัดสรรให้ 0.09% ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต 0.04% ทรัพย์สิน 18.33% เงินได้อื่น 38.16% เงินอุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	11 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 8 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	6,124 คน
จำนวนครัวเรือน	1,309 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	100
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลเจริญศิลป์มีภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ทุ่งนา ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่จึงมีอาชีพเกี่ยวกับ เกษตรกรรม ผลิตและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรม พื้นเมือง เช่น เครื่องปั้นดินเผา เซรามิค ผ้าไหม ผ้า ฝ้าย วิถีชีวิตของคนในชุมชนส่วนใหญ่เรียบง่าย เนื่องจากเป็นสังคมเกษตรกรรมและหัตถกรรม แม้จะ ยากจนแต่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และถ้อยทีถ้อยอาศัย กัน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่มีชื่อเสียงของท้องถิ่น คือ อ่างเก็บน้ำบ้านนาแก